

Управљање водом и канализацијом тако да остану финансијски приступачне за све

Подручја делатности	Релевантни одељци из публикације "No one Left Behind"
4.1 Јавна политика у циљу осигурања финансијске приступачности воде и канализације	одељак 6.1
4.2 Тарифне мере	одељак 6.2
4.3 Мере социјалне заштите	одељак 6.3

др Небојша Вељковић

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
Шумадије и Поморавља

Управљање водом и канализацијом тако да остану финансијски приступачне за све

- **ДЕФИНИЦИЈА ДОСТУПНОСТИ И ПРИСТУПАЧНОСТИ:** Доступност здравствено исправној води за пиће из јавног водоводног система са канализацијом и финансијска приступачност услуга које се том приликом наплаћују обухвата следеће елементе:
 - ❖ (1) минималну потребу воде за пиће, припрему хране и одржавање хигијене тела и санитарну хигијену у количини од 5m³ месечно по особи (~ 160 лит/становнику/дан), и
 - ❖ *(2) финансијску приступачност услуга, и то: (а) вода за пиће – просечни месечни рачун за воду највише до 3% просечне нето зараде у конкретној општини; (б) канализација – просечни месечни рачун за канализацију до 2% просечне нето зараде у општини
 - ❖ (**Јединствена методологија за одређивање цена комуналних услуга, Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије, 2013).*

Квантитативне информације о финансијској приступачности

	2015.	2012.	Извор
<p>Просечан износ рачуна за воду и канализацију у земљи (у еврима, годишњи износ)</p>	<p>Вода за пиће 0,33 €m³ (распон цена 1:8,8)* * 134 јавних предузећа</p>	<p>Вода за пиће 0,3 €m³ (распон цена 1:3)* * 47 јавних предузећа</p> <p>Одвођење отпадних вода 0,1 €m³ (распон цена 1:9)* * 47 јавних предузећа</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ ОБЈЕДИЊЕНИ ИЗВЕШТАЈ УДРУЖЕЊА ЗА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ, Групација водовода и канализације, Удружење за комуналне делатности, Београд, 2013. „Удружење за комуналне делатности Привредне коморе Србије је проследило упитник члановима Групације водовода и канализације Србије у ком су садржана питања везана за цене воде, цене сакупљања и одвођења отпадних вода, цене пречишћавања отпадних вода, питања везана за водоводну и канализациону мрежу, питања везана за стање возног парка, остварене резултате пословања, зараде запослених, као и број и квалификациону структуру запослених. Тражене податке је доставило 38 јавних комуналних предузећа.“ ○ ВОДОВОДИ У СРБИЈИ 2015. ГОДИНЕ: ПОКАЗАТЕЉИ УСПЕШНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА КОЈА СЕ БАВЕ СНАБДЕВАЊЕМ ВОДОМ И КАНАЛИСАЊЕМ НАСЕЉА, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије, Привредна комора Србије, Удружење за комуналне делатности, Удружење за технологију воде и санитарно инжењерство (2016): „Уобичајена процедура МГСИ (Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре) обухвата прикупљање података на основу наменски направљеног упитника, који се шаље јединицама локалне самоуправе, које га прослеђују својим комуналним предузећима, прикупљају одговоре и шаљу натраг у МГСИ, где се они обрађују и затим праве одговарајући извештаји. Процеси прикупљања и обраде података и извештавања су трајали од фебруара 2016. године до средине новембра 2016.“

Квантитативне информације о финансијској приступачности

	2017.	2011.	Извор
Просечни расположиви приход домаћинства (у еврима, годишњи износ)	Регион Шумадије и Западне Србије Приход у новцу и натура: 5682 €/годишње	Регион Шумадије и Западне Србије Приход у новцу и натура: 6145 €/годишње	<ul style="list-style-type: none"> ○ САОПШТЕЊЕ ЛП12 (Републички завод за статистику, Београд), Приходи у новцу и у натура и лична потрошња домаћинства, I квартал 2017. ○ САОПШТЕЊЕ ЛП12 (Републички завод за статистику, Београд), Приходи у новцу и у натура и лична потрошња домаћинства, III квартал 2011.

Доступност података: N/A	ИЗВОР ПОДАТАКА
Износ рачуна за воду и канализацију у земљи / региону / граду за домаћинства из најсиромашније групе или из групе са најнижим приходима (навести да ли се ради о најсиромашнијој петини / десетини становништва или о становништву испод границе сиромаштва) (у еврима, годишњи износ)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ПИЛОТ-ИСТРАЖИВАЊЕ О СТРУКТУРИ ЗАРАДА ЗА 2014. ГОДИНУ (Републички завод за статистику, Београд). Публикација се састоји из три дела. У првом делу су приказани основни резултати истраживања у форми графикана, уз пратеће текстуалне коментаре. Други део садржи методолошка објашњења у којима је приказан циљ истраживања, карактеристике узорка и дефиниције обележја. Трећи део садржи табеларне приказе података о просечној годишњој заради, просечној месечној заради, просечној заради по часу и платни јаз између жена и мушкараца. ○ СТАТИСТИЧКИ КАЛЕНДАР РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 2017 (Републички завод за статистику, Београд). „Статистички календар Републике Србије“ садржи најзначајније статистичке податке о друштвеном и економском развоју земље. Користиће се подаци који се односе на запосленост и зараде за становништво према активности за 2015. ○ САОПШТЕЊЕ ЗП14 (Републички завод за статистику, Београд), Просечне зараде по запосленом према статистичким територијалним јединицама, август 2017. ○ САОПШТЕЊЕ ЛП12 (Републички завод за статистику, Београд), Приходи у новцу и у природи и лична потрошња домаћинстава, I и II квартал 2017. ○ ПРОСЕЧНА ГОДИШЊА ЗАРАДА ПРЕМА ГРУПАМА ЗАНИМАЊА И СТЕПЕНУ ОБРАЗОВАЊА, 2014 (Републички завод за статистику, Београд), excel формат. ○ ЛИЧНА ПОТРОШЊА ДОМАЋИНАСТАВА, ЗА ПЕРИОД 2009 - 2014. (Републички завод за статистику, Београд). Табеларни преглед у excel формату. ○ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ВОДОКАНАЛ“, СОМБОР ЗА 2014. (РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА) Основ за мишљење са резервом: „на основу неуредне и неверодостојне документације по основу одобрених рекламација и субвенција социјално угроженим категоријама становништва извршена су умањења потраживања и прихода у износу од 9.742 хиљаде динара“. ○ ОДЛУКА О ВОДОСНАБДЕВАЊУ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДОЉЕВАЦ, Број: 325 – 37, У Дољевцу, 28.06.2013, СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДОЉЕВАЦ. НАПЛАТА НАКНАДА ЗА УСЛУГЕ ВОДОСНАБДЕВАЊА: „Обрачун за утрошену и одведену воду се врши по важећим ценама. У случају постојања више цена у обрачунском периоду за које се врши обрачун примениће се пондерисана цена.“ ○ ОДЛУКА О ГРАДСКОМ ВОДОВОДУ И КАНАЛИЗАЦИЈИ, СКУПШТИНА ГРАДА КРУШЕВЦА, Број: 352-780/2010, НАЧИН ОБРАЧУНА И ПЛАЋАЊЕ НАКНАДЕ ЗА ИСПОРУЧЕНУ ВОДУ И КОРИШЋЕЊЕ ГРАДСКЕ КАНАЛИЗАЦИЈЕ: „Корисник је дужан да плаћа накнаду за испоручену воду и одвођење употребљених вода на основу утврђене јединичне цене, у зависности од обима пружене комуналне услуге, а у складу са критеријумима утврђеним овом Одлуком“.
Просечан приход домаћинства (или расход) за домаћинства из најсиромашније групе или из групе са најнижим приходима (навести да ли се ради о најсиромашнијој петини / десетини становништва или о становништву испод границе сиромаштва) (у еврима, годишњи износ)	
Јавна финансијска средства потрошена за обезбеђивање финансијске приступачности рачуна за воду и канализацију (у милионима евра)	
Јавна финансијска средства потрошена за обезбеђивање финансијске приступачности рачуна за воду и канализацију (у еврима по становнику)	
Јавна финансијска средства потрошена за обезбеђивање финансијске приступачности рачуна за воду и канализацију (% буџета за воду и канализацију)	

Област 4.1 Јавна политика у циљу осигурања финансијске приступачности воде и канализације				
<p>Образложење. Трошкови пружања услуга водоводног система и канализације, било мрежама или самоснабдевањем, укључујући и трошкове прераде отпадних вода, могу представљати велики финансијски терет, посебно за најсиромашнија домаћинства. Финансијска приступачност је све чешће узрок велике забринутости. Упркос томе, у многим случајевима, национална политика се не бави овим питањем на локалном нивоу.</p>				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.1.1 Постоје подаци о финансијској приступачности здраве воде за пиће и канализације				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ ОБЈЕДИЊЕНИ ИЗВЕШТАЈ УДРУЖЕЊА ЗА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ, Групација водовода и канализације, Удружење за комуналне делатности, Београд, 2013. „Удружење за комуналне делатности Привредне коморе Србије је проследило упитник члановима Групације водовода и канализације Србије у ком су садржана питања везана за цене воде, цене сакупљања и одвођења отпадних вода, цене пречишћавања отпадних вода, питања везана за водоводну и канализациону мрежу, питања везана за стање возног парка, остварене резултате пословања, зараде запослених, као и број и квалификациону структуру запослених. Тражене податке је доставило 38 јавних комуналних предузећа.“ ○ ВОДОВОДИ У СРБИЈИ 2015. ГОДИНЕ: ПОКАЗАТЕЉИ УСПЕШНОСТИ ПРЕДУЗЕЊА КОЈА СЕ БАВЕ СНАБДЕВАЊЕМ ВОДОМ И КАНАЛИСАЊЕМ НАСЕЉА, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије, Привредна комора Србије, Удружење за комуналне делатности, Удружење за технологију воде и санитарно инжењерство (2016): „Уобичајена процедура МГСИ (Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре) обухвата прикупљање података на основу наменски направљеног упитника, који се шаље јединицама локалне самоуправе, које га прослеђују својим комуналним предузећима, прикупљају одговоре и шаљу натраг у МГСИ, где се они обрађују и затим праве одговарајући извештаји. За оцену стања предузећа сектора вода у 2015. години је уобичајени материјал проширен питањима којима се у међународним оквирима стандардно прате показатељи рада предузећа сектора вода. Процеси прикупљања и обраде података и извештавања су трајали од фебруара 2016. године до средине новембра 2016.“ <p>Напомена: Не постоје званични подаци (статистика, студије, истраживања) која су разматрала било какав вид „о финансијској приступачности здраве воде за пиће и канализације“. Наведена два извора, до сада најпоузданија, разматрају само „квалитет услуга снабдевања водом и одвођења отпадних вода“ који обухвата „просечно дневно трајање приступа услузи снабдевања водом, укупан број жалби на услуге, кварове, ...“</p>			

Област 4.1				
Јавна политика у циљу осигурања финансијске приступачности воде и канализације				
<p>Образложење. Трошкови пружања услуга водоводног система и канализације, било мрежама или самоснабдевањем, укључујући и трошкове прераде отпадних вода, могу представљати велики финансијски терет, посебно за најсиромашнија домаћинства. Финансијска приступачност је све чешће узрок велике забринутости. Упркос томе, у многим случајевима, национална политика се не бави овим питањем на локалном нивоу.</p>				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
<p>4.1.2 Један од циљева политике управљања системом водовода и канализације јесте и финансијски повољан приступ</p>				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, Влада Републике Србије, 2016.</p> <p>Пораст цене воде и прихода од накнада Цена воде и услуга је најважнији извор финансирања комуналног сектора. Достижање економске цене (односно, услуга снабдевања водом и канализацијом насеља) мора бити прилагођено економској моћи становништва и привреде. Просечна пројектована економска цена воде за двадесетогодишњи период износи 1,3 €/m³, без пореза на додатну вредност .__ (стр. 36)</p> <p>Напомена: Стратегија управљања водама на територији Републике Србије је документ на основу којег ће се спроводити реформе сектора вода, како би се достигли потребни стандарди у управљању водама, укључујући и организационо прилагођавање и системско јачање стручних и институционалних капацитета на националном, регионалном и локалном нивоу. <u>Овај стратешки документ не узима у обзир политику управљања системом водовода и канализације кроз финансијски повољан приступ.</u></p>			

Област 4.1				
Јавна политика у циљу осигурања финансијске приступачности воде и канализације				
<p>Образложење. Трошкови пружања услуга водоводног система и канализације, било мрежама или самоснабдевањем, укључујући и трошкове прераде отпадних вода, могу представљати велики финансијски терет, посебно за најсиромашнија домаћинства. Финансијска приступачност је све чешће узрок велике забринутости. Упркос томе, у многим случајевима, национална политика се не бави овим питањем на локалном нивоу.</p>				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
<p>4.1.3 Социјална политика се бави финансијском приступачношћу воде и канализације</p>				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>СТРАТЕГИЈА ЗА СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА У СРБИЈИ (2002)</p> <p>7.2.2. Стратешки правци деловања, мере и активности</p> <p>Унапређење система водоснабдевања Водоводни сектор није финансијски независан. Приходи од водоводних услуга у садашњем периоду не покривају оперативне трошкове. Потребно је увести обрачунавање потрошње на основу мерења, спровести реформу цена и подићи стопу наплате у циљу решавања финансијских проблема. У последње две године међународне финансијске институције су иницирале пројекте за водоснабдевање и отпадне воде, у градовима средње величине, као и у сеоским подручјима која се суочавају са великим потешкоћама. (стр.165)</p> <p>Унапређење система канализације Ромске заједнице у Србији углавном немају или имају ограничен приступ комуналним и јавним услугама, а најозбиљнији проблеми су недостатак приступа електричној енергији, води, канализацији и одношењу смећа. (стр.165)</p> <p>ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ ("Сл. гласник РС", бр. 24/2011) Напомена: Осим „Стратегије за смањење сиромаштва“ и „Закона о социјалној заштити“ (поглавље „Општи услови за остваривање права на социјалну помоћ“) на националном нивоу не постоје друга законска решења у овој области, чак на локалном нивоу у ЈКП које су основале локалне самоуправе осим инструмента социјалне заштите у најширем смислу не постоји „политика која се бави финансијском приступачношћу воде и канализације“.</p>			

Област 4.1				
Јавна политика у циљу осигурања финансијске приступачности воде и канализације				
Образложење. Трошкови пружања услуга водоводног система и канализације, било мрежама или самоснабдевањем, укључујући и трошкове прераде отпадних вода, могу представљати велики финансијски терет, посебно за најсиромашнија домаћинства. Финансијска приступачност је све чешће узрок велике забринутости. Упркос томе, у многим случајевима, национална политика се не бави овим питањем на локалном нивоу.				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.1.4 Постоји политика која се бави финансијском приступачношћу самоснабдевања водом и канализацијом				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, Влада Републике Србије, 2016.</p> <p>Оперативни циљ 4: Рационално коришћење воде Мере за достизање циља:</p> <ul style="list-style-type: none"> • успостављати постепено економску цену воде, што ће допринети смањењу потрошње воде; • едуковати становништво и привреду која користи воду квалитета за пиће о потреби рационалне потрошње воде. (стр. 149) <p>Напомена 1: Стратегија управљања водама на територији Републике Србије не разматра област <u>финансијске приступачности самоснабдевања водом и канализацијом</u></p> <p>Напомена 2: Уколико се под појмом самоснабдевања водом и канализацијом подразумевају индивидуални системи за снабдевање водом, прикупљање и одвођење отпадне воде, онда је код таквих система финансијска приступачност знатно повољнија него код јавних система. Посебно је питање квалитета воде за пиће и код индивидуалног начина прикупљања отпадних вода (септичке јаме, испусти у водотокове) утицај на животну средину и здравље.</p>			

Област 4.1				
Јавна политика у циљу осигурања финансијске приступачности воде и канализације				
<p>Образложење. Трошкови пружања услуга водоводног система и канализације, било мрежама или самоснабдевањем, укључујући и трошкове прераде отпадних вода, могу представљати велики финансијски терет, посебно за најсиромашнија домаћинства. Финансијска приступачност је све чешће узрок велике забринутости. Упркос томе, у многим случајевима, национална политика се не бави овим питањем на локалном нивоу.</p>				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.1.5 Постоје посебна јавна средства за решавање проблема финансијске приступачности				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p>	<ol style="list-style-type: none"> ЗАКОН О БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2017. ГОДИНУ ОДЛУКУ О БУЏЕТУ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА ЗА 2017. ГОДИНУ (Службени лист града Крагујевца, бр. 42/2016) Извештај – Финансијски извештај о пословању ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевца за 2013, Градско веће, бр. 023-35/14-В, 2014. <p>Напомена: Не постоје посебна јавна средства за решавање проблема финансијске приступачности воде и канализације. Локалне самоуправе дају угроженим породицама знатне попусте за плаћање комуналних услуга (грејање, вода, смеће итд.), У већини градова и општина попуст при плаћању комуналних услуга признаје се корисницима социјалне помоћи, а неретко и посебно угроженим категоријама становништва.</p>			
<p>Молимо вас да израчунате резултат за Област 4.1</p> <p>Саберите бодове (Да = 3, У великој мери = 2, У ограниченом обиму = 1, Не = 0)2.....</p> <p>Поделите укупан број бодова са 5.....0,4.....</p>				
<p>Молимо вас да процените просечну поузданост одговора за ову област (молимо вас да обележите једну од понуђених опција)</p>				
<p>Висока Средња Ниска</p>				

Област 4.2				
Тарифне мере				
<p>Образложење. Тарифни систем нуди неколико опција за решавање питања финансијске приступачности, као на пример путем социјалних тарифа или кроз пажљиво осмишљене прогресивне тарифне системе. Преференцијалне тарифе се углавном финансирају вишим тарифама које плаћају други корисници.</p>				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.2.1 Државни органи су анализирали различите могућности за решавање проблема финансијске приступачности кроз тарифне мере				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>Субвенционисање одређених категорија корисника комуналних услуга</p> <p>Члан 29. Јединица локалне самоуправе може утврдити категорије корисника комуналне услуге који плаћају субвенционiranу цену комуналне услуге, као и износ субвенција за сваку категорију.</p> <p>Јединица локалне самоуправе је дужна да достави списак тих корисника комуналне услуге вршиоцу комуналне делатности, као и да надокнади субвенционирани део цене вршиоцу комуналне делатности. Уговором о поверавању може се предвидети субвенционирани износ цене за одређене категорије корисника који се неће надокнађивати вршиоцу комуналне делатности.</p> <p>Типичан тарифни систем ценовник «коришћења воде и канализације» код наших ЈКП препознаје врсте корисника према следећој табели:</p>			

Област 4.2 Тарифне мере				
Образложење. Тарифни систем нуди неколико опција за решавање питања финансијске приступачности, као на пример путем социјалних тарифа или кроз пажљиво осмишљене прогресивне тарифне системе. Преференцијалне тарифе се углавном финансирају вишим тарифама које плаћају други корисници.				
	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.2.2 Тарифне мере су укључене у стратегију за решавање проблема финансијске приступачности				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>СТРАТЕГИЈА ЗА СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА У СРБИЈИ (2002), сходно „ 4.1.3 Социјална политика се бави финансијском приступачношћу воде и канализације», не разматра тарифне мере за решавање проблема финансијске приступачности.</p> <p>Пример (Напомена: „Извод из ЦЕНОВНИКА) сагледавања социјално угрожених категорија становништва је садржан у „Ценовнику“ услуга испоруке воде, канализације и пречишћавања отпадних вода ЈП „Стандард“ Јагодина (бр. 5995, 16. Септ. 2016).</p> <p>Напомена: Право на новчану социјалну помоћ припада како појединцу тако и породици, који својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи за појединца према одредбама Решења о номиналним износима новчане социјалне помоћи („Сл. гласник РС“, бр. 88/2016) које се примењује почев од утврђивања права на новчану социјалну помоћ за октобар 2016. године основица за утврђивање висине новчане социјалне помоћи, која је усклађена са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци од 1. октобра 2016. године износи 7.946,00 динара. Лице у поступку сваког тренутка има право на притужбу Министарству рада, запошљавања и социјалне политике сектор за бригу о породици и социјалну заштиту уколико сматра да је поступак неправилан, да се неоправдано дуго води или је неко извршио незаконит утицај на нерешавање поднетог захтева за помоћ. За сваки поднет захтев Центру потребно је и доказати такву ситуацију на основу бројних докумената све у зависности од тренутне ситуације.</p>			

Област 4.2					
Тарифне мере					
Образложење. Тарифни систем нуди неколико опција за решавање питања финансијске приступачности, као на пример путем социјалних тарифа или кроз пажљиво осмишљене прогресивне тарифне системе. Преференцијалне тарифе се углавном финансирају вишим тарифама које плаћају други корисници.					
		Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.2.3 Тарифне мере за решавање проблема финансијске приступачности су спроведене					
Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)		У складу са «4.1.5 (Да ли?) постоје посебна јавна средства за решавање проблема финансијске приступачности? „Националне статистике су веома непрецизне и разнолике па самим тим и процена потенцијалних корисника специјалних тарифа и припадајућих финансијских средстава“. (Универзални сервис за социјално угрожене категорије становништва, Мирјана Петровић, Наташа Госпић, Драган Богојевић, Бојан Бакмаз)			
4.2.4 Тарифне мере спроведене ради решавања проблема финансијске приступачности доприносе финансијској одрживости пружања услуга					
Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)		Одговор ће се дати након добијања података на основу «препоруче» под «4.2.3 Тарифне мере за решавање проблема финансијске приступачности су спроведене».			
Молимо вас да израчунате резултат за Област 4.2					
Саберите бодове (Да = 3, У великој мери = 2, У ограниченом обиму = 1, Не = 0) 5					
Поделите укупан број бодова са 4..... 1,25					
Молимо вас да процените просечну поузданост одговора за ову област (молимо вас да обележите једну од понуђених опција)					
 Висока Средња Ниска					

Област 4.3

Мере социјалне заштите

	Да	У великој мери	У ограниченом обиму	Не
4.3.1 Државни органи су анализирали утицај различитих алтернатива у контексту решавања проблема финансијске приступачности кроз мере социјалне заштите				

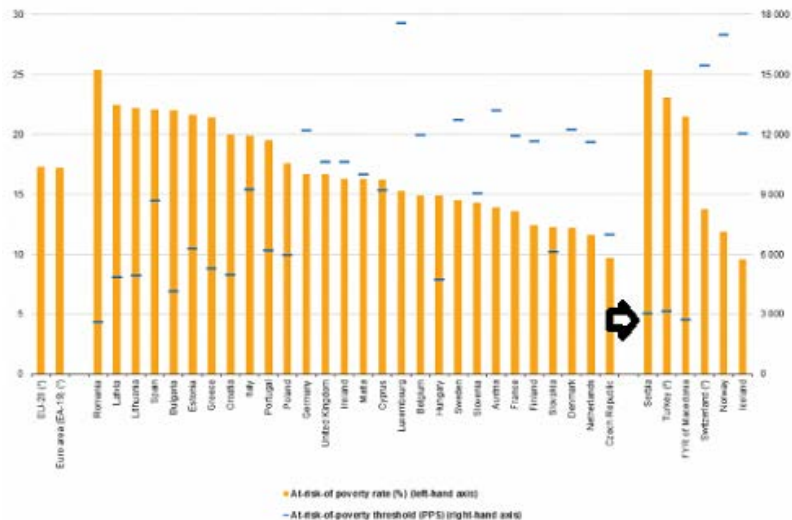
Образложење резултата:

(укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)

Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)

поузданост одговора: (висока, средња или ниска)

**ИЗВЕШТАЈ ЕВРОСТАТА (EUROSTAT) О НЕЈЕДНАКОСТИ 2015
Ризик и праг сиромаштва 2015**

Наранцасти стубићи: ризик сиромаштва % погођеног становништва

Министар за рад, запошљавање и социјалну политику Србије Зоран Ђорђевић најавио је данас израду регистра социјалних осигураника, чиме ће, како је навео, бити комплетирани подаци и добијена "социјална карта" сваког корисника. (Бета | 26. 07. 2017)

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

<p>Област 4.3 Мере социјалне заштите</p>				
<p>Образложење. Мере социјалне заштите нуде неколико опција за решавање проблема финансијске приступачности без мењања постојећег тарифног система за услуге из области водовода и канализације. Оне могу бити усмерене на кориснике који не плаћају рачуне за воду редовно (превентивне мере) или на плаћање дугова по рачуну (куративне мере). Ове мере се углавном финансирају из општинских (локалних, регионалних или националних) пореских средстава.</p>				
	<p>Да</p>	<p>у великој мери</p>	<p>у ограниченом обиму</p>	<p>Не</p>
<p>4.3.2 Мере социјалне заштите су укључене у стратегију за решавање проблема финансијске приступачности</p>				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>СИРОМАШТВО У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2006 – 2016. године</p> <p>Ревидирани и нови подаци</p> <p>Издавач: Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Влада Републике Србије</p> <p>Аутор: Билана Младеновић</p> <p>Уредник: Иван Секуловић</p> <p>Лектура и редактура: Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва</p> <p>Дизајн и припрема: Милош Радуловић</p> <p>Влада Републике Србије</p> <p>ТИМ ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА</p> <p>РЗС Републички завод за статистику</p> <p>„Линија сиромаштва у 2016. години износи 11.694 динара месечно по потрошачкој јединици, а потрошњу нижу од тог износа имало је 7,3% становника Републике Србије. Сиромаштво остаје значајно у целокупном посматраном периоду и не бележи се тренд значајног смањивања. Око пола милиона становника није у стању да задовољи минималне егзистенцијалне потребе. Иако у апсолутном изразу долази до благог смањивања броја лица која су сиромашна, овакво кретање примарно је последица смањивања броја становника Србије, а мањим делом смањивања учесталости сиромаштва.“ (СИРОМАШТВО У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2006 – 2016. године, Ревидирани и нови подаци, август 2017)</p>			

<p>4.3.3 Мере социјалне заштите за решавање проблема финансијске приступачности су спроведене</p>				
<p>Образложење резултата: (укратко објаснити и / или дати примере који образлажу одговор)</p> <p>Коришћена средства за верификацију: (нпр. званични документи, консултације са више заинтересованих страна, вештачење)</p> <p>поузданост одговора: (висока, средња или ниска)</p>	<p>Свака општина и град уредили су посебним прописима ко има право на социјану помоћ и под каквим условима. Негде се документација предаје општинској односно градској управи (у Нишу месној канцеларији), негде је адреса центар за социјални рад или јавно комунално предузеће од којег се потражује попуст, а у Ужицу, на пример, особе са инвалидитетом предају захтеве за попуст у удружењима особа са инвалидитетом у која су учлањене. У већини градова и општина попуст при плаћању комуналних услуга признаје се корисницима социјалне помоћи, а неретко и посебно угроженим категоријама становништва. То могу бити пензионери који примају најнижу пензију, породице с ниским приходима, учесници рата, ратни војни инвалиди и породице палих бораца, корисници накнаде за туђу негу и помоћ, домаћинства са особама са хендикепом и тешко оболелим члановима, хранитељске породице или подстанари. Неке општине имају услов да укупан месечни приход породичног домаћинства не прелази двоструки износ цензуса за добијање новчане социјалне помоћи. Једном признато право на попуст негде важи шест месеци, негде годину дана, а негде до краја календарске године. Попусту су одређени процентуално (од 10 до 50 одсто) и разликују се од града до града. Негде постоји скала попушта зависно од прихода домаћинства, негде су предвиђени различити попусти за различите категорије корисника, а негде, на пример у Београду, комбинују ова два критеријума, па корисници социјалне помоћи, пензионери с најнижом пензијом, борци, особе са инвалидитетом и оболели од неких тешких болести имају фиксни попуст од 50 одсто, док остале угрожене породице, зависно од прихода, могу да рачунају на попуст од 10 до 50 одсто. У Нишу су корисници новчане социјалне помоћи потпуно ослобођени плаћања комуналија. У неким градовима, као што је Чачак, градско веће сваке године одлучује о висини попушта.</p>			
<p>Молимо вас да израчунате резултат за Област 4.3</p> <p>Саберите бодове (Да = 3, У великој мери = 2, У ограниченом обиму = 1, Не = 0)3.....</p> <p>Поделите укупан број бодова са 3.....1.....</p>				
<p>Молимо вас да процените просечну поузданост одговора за ову област (молимо вас да обележите једну од понуђених опција)</p> <p>Висока Средња Ниска</p>				

Почевши од 2005. године када је уведена додатна индиректна контрола цена комуналних услуга на републичком нивоу, цене ових услуга су углавном повећаване само за пројектовани номинални раст цена на мало. Последице оваквог приступа су:

- Приходи реално опадају, а трошкови и номинално и реално расту.
- Акумулирани губици се покривају смањењем вредности комуналних предузећа (на рачун капитала).
- Топи се обртна имовина и расте задуженост.

[ВОДОВОДИ У СРБИЈИ 2015. ГОДИНЕ: ПОКАЗАТЕЉИ УСПЕШНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА КОЈА СЕ БАВЕ СНАБДЕВАЊЕМ ВОДОМ И КАНАЛИСАЊЕМ НАСЕЉА, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије, Привредна комора Србије, Удружење за комуналне делатности, Удружење за технологију воде и санитарно инжењерство, 2016]

Буџети великог броја градова и општина су неодрживи, а пословање већине локалних јавних предузећа и других установа у надлежности локала јесте неуспешно. Заједно са својим предузећима, градови и општине имају дуг од готово милијарду евра, а уз то, касне у плаћању доспелих обавеза према добављачима у износу од преко 300 млн. евра.

[ЛОКАЛНЕ ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ: ПРОБЛЕМИ, РИЗИЦИ И ПРЕПОРУКЕ, Република Србија, Фискални савет, јун 2017]

